

Испит из Теорије електричних кола

Испит се ради **самостално** без литературе 120 минута. Подебљани бројеви у загради представљају број поена додељен делу задатка или питању. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво **хемијском** оловком. Дозвољена је употреба математичког подсетника и свих врста калкулатора. Одговоре на питања уписати у одговарајуће правоугаонике, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Предаје се само овај папир који мора да потпише студент и који мора бити оверен од дежурног. Попунити податке о кандидату у следећој табели. У колону К уписати број поена са колоквијума. (Може се користити вежбањка за рад али се она не предаје.) Срећан рад!

Индекс год./број	Презиме и име										Одсек
	П1	П2	П3	П4	П5	П6	П7	31	32		
					Поени	У.	К.	Σ		Оцена	

Предметни наставници: др Дејан Тошић, др Милка Потребих, редовни професори

Питања

П1 (3) Фазорска трансформација (јω рачун) се користи за одређивање

- (а) одзива на почетне услове,
- (б) потпуног одзива,
- (в) устаљеног одзива,**
- (г) одзива на каузалну побуду,
- (д) импулсног одзива ?

- (а) $\frac{2U}{s^2 T} (1 - e^{-sT})^2$, (б) $\frac{U}{2s^2 T} (1 - e^{-sT})^2$,
- (в) $\frac{U}{s^2 T} (1 - e^{-sT})^2$** , (г) $\frac{U}{s^2 T} (1 + e^{-sT})^2$,
- (д) $\frac{U}{sT} \left(\frac{1}{2} - e^{-sT}\right)^2$, (ђ) $\frac{U}{s^2 T} (1 - e^{-sT})$.

П2 (6) Колика је ефективна вредност устаљеног напона u ? $U > 0$,

$$u = 2U + \sqrt{2}U \sin(\omega t) - 2U \cos\left(\omega t + \frac{\pi}{4}\right) + \sqrt{2}U \sin(2\omega t)$$

- (а) $\sqrt{2}U$, (б) $2U$, (в) $\sqrt{5}U$, **(г) $\sqrt{10}U$** ,
- (д) $10U$, (ђ) $5U$, (е) $\sqrt{11}U$, (ж) $11U$.

П4 РФ/микроталасни коаксијални кабл RG58C/U дужине 1 m (један метар) је моделован као идеалан вод без губитака чији су примарни параметри $C' = 100$ pF/m, $L' = 250$ nH/m.

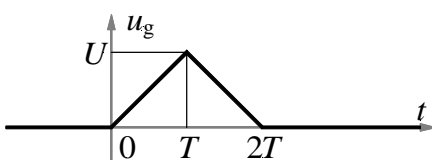
(3) Колика је карактеристична импеданса овог вода?

- (а) 25Ω , **(б) 50Ω** , (в) $50\sqrt{2} \Omega$, (г) 75Ω ,
- (д) 100Ω , (ђ) 600Ω .

(3) Колика је кашњење овог вода?

- (а) 2 ns, **(б) 5 ns**, (в) $\sqrt{5}$ ns, (г) 0.5 ns,
- (д) 25 ns, (ђ) 1 ns.

П3 (6) Која је Лапласова трансформација напонске побуде са слике?

П5 (5) Колике су учестаности амплитудске резонанције идеалног вода, краткоспојеног на излазном крају, чије је кашњење τ ?

- (a) k/τ , (б) $k/(\tau\pi)$, **(в) $k\pi/\tau$** ,
 (г) $\pi(k-0.5)/\tau$, (д) $\pi(k+0.5)/\tau$,
 (ђ) $\omega = k\tau$; за $k = 0,1,2,3,\dots$

П6 (3) Комплексан напон приступа линеарног електричног кола, у области Лапласове трансформације, је

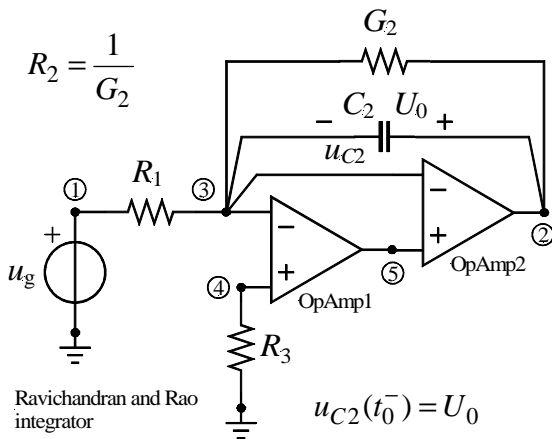
$$\underline{U}(s) = \frac{A}{s} e^{-sT}; A, T = \text{const}; A, T > 0.$$

Која је тренутна вредност овог напона $u(t)$?

- (a) $A\vartheta(t+T)$, **(б) $A\vartheta(t-T)$** , (в) $At\vartheta(t-T)$,
 (г) $A\vartheta(t-T)/t$, (д) $A(t-T)\vartheta(t-T)$,
 (ђ) $A(t+T)\vartheta(t+T)$.

П7 За идеални интегратор, када је $G_2 = 0$, одредити трансфер функцију (уопштenu преносну комплексну функцију електричног кола, трансмитансу напона),

$\underline{H}(s) = \underline{V}_2(s)/\underline{U}_g(s)$, одскочни одзив за излазни напон v_2 и његов домен.

(3) Трансфер функција $\underline{H}(s)$ је

- (a) $-sR_1C_2$, (б) $1/(R_1C_2s)$, **(в) $-1/(R_1C_2s)$** ,
 (г) $-1/(R_1C_2s^2)$, (д) $2/(R_1C_2s^2)$, (ђ) sR_1C_2 ,
 (е) $-1/(R_3C_2s)$, (ж) $-sR_3C_2$.

(3) Одскочни одзив $f(t)$ је

- (a) $\frac{-1}{R_1C_2} \delta(t)$, (б) $\frac{1}{R_1C_2} \vartheta(t)$,

(в) $\frac{-1}{R_1C_2} \vartheta(t) + U_0$, (г) $\frac{-1}{R_1C_2} t \vartheta(t) + U_0$,

(д) $\frac{-1}{R_1C_2} t \vartheta(t)$, (ђ) $\frac{1}{R_1C_2} \delta(t)$, (е) $\frac{1}{R_1C_2} t \vartheta(t)$.

(1) Домен је

- (a) $t < 0$, (б) $t \leq 0$, (в) $t \geq 0$, (г) $t > 0$,
(д) $-\infty < t < \infty$, (ђ) $-1/(R_1C_2) < t < \infty$.

Задатак 1

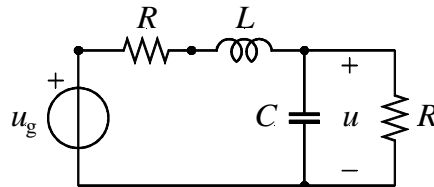
LC-реализација филтра (Butterworth maximally flat lowpass approximation) има познате параметре $L = \sqrt{2}R/\Omega$,

$C = \sqrt{2}/(R\Omega)$, и реални параметар $\Omega > 0$.

Одредити трансфер функцију (уопштenu преносну комплексну функцију електричног кола, трансмитансу напона)

$\underline{H}(s) = \underline{U}(s)/\underline{U}_g(s)$, њене нуле и полове,

амплитудски одзив $A(\omega)$, пропусни опсег 3 dB, његову ширину и горњу и доњу граничну учестаност. Нацртати амплитудску карактеристику за $0 \leq \omega \leq 7\Omega$. Обележити осе графика, координатни почетак, пресеке и додире графика са осама, и тачке екстремума.

(3) Трансфер функција $\underline{H}(s)$ је

- (a) $0.5\Omega^2/(s^2 + \Omega^2)$,
 (б) $0.5\Omega^2/(s^2 + 2\sqrt{2}\Omega s + \Omega^2)$,
 (в) $0.5s^2/(s^2 + \sqrt{2}\Omega s + \Omega^2)$,
(г) $0.5\Omega^2/(s^2 + \sqrt{2}\Omega s + \Omega^2)$,
 (д) $0.5s\Omega/(s^2 + \sqrt{2}\Omega s + \Omega^2)$,
 (ђ) $0.5(s^2 + \Omega^2)/(s^2 + \sqrt{2}\Omega s + \Omega^2)$.

(1) Нуле s_z су

- (a) { } нема нула**, (б) {0}, (в) $\{\pm j\Omega\}$,

(г) $\{(-1 \pm j)\Omega/\sqrt{2}\}$, (д) $\{(-1 \pm j)\Omega\}$,

(ђ) $\{0, 0\}$ двострука нула у нули.

(1) Полови s_p су

(а) $\{\}$ нема полове, (б) $\{0\}$, (в) $\{\pm j\Omega\}$,

(г) $\{(-1 \pm j)\Omega/\sqrt{2}\}$, (ђ) $\{(1 \pm j)\Omega/\sqrt{2}\}$,

(д) $\{(-1 \pm j)\Omega\}$.

(1) Амплитудски одзив је

(а) $1/\sqrt{\omega^4 + \Omega^4}$,

(б) $0.5\Omega/\sqrt{\omega^2 + \Omega^2}$,

(в) $2/\sqrt{\omega^4 + \Omega^4}$,

(г) $0.5\Omega^2/\sqrt{\omega^4 + \Omega^4}$,

(д) $2\Omega^2/\sqrt{\omega^4 + \Omega^4}$,

(ђ) $\Omega^2/\sqrt{\omega^4 + \Omega^4}$,

(е) $0.5\omega^2/\sqrt{\omega^4 + \Omega^4}$.

Пропусни опсег 3 dB је $\omega_1 \leq \omega \leq \omega_2$

(2) доња гранична учестаност ω_1

(а) 0, (б) $\Omega/\sqrt{2}$, (в) Ω , (г) $\sqrt{2}\Omega$, (д) 2Ω ,

(ђ) $\Omega/2$, (е) $+\infty$.

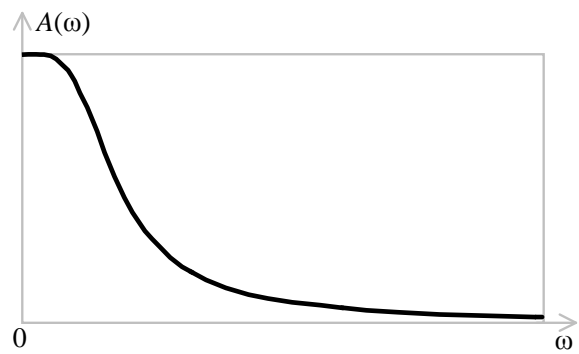
(2) горња гранична учестаност ω_2 ,

(а) 0, (б) $\Omega/\sqrt{2}$, (в) Ω , (г) $\sqrt{2}\Omega$, (д) 2Ω ,

(ђ) $\Omega/2$, (е) $+\infty$.

(2) Амплитудска карактеристика је

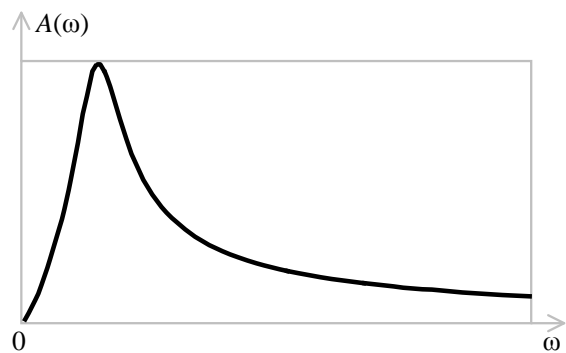
(а)

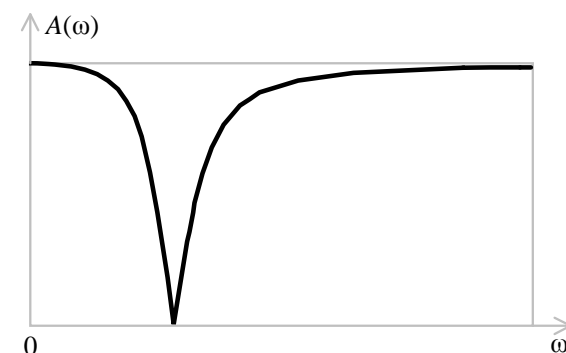
(б)

(в)

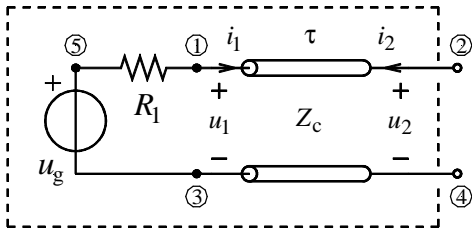

(г)

Задатак 2

Идеалан вод дужине D има примарне параметре C' и L' . Вод је без почетне енергије, $R_1 = Z_c$, а каузална побуда је позната. Одредити излазни напон $u_2(t)$ и његов домен, улазни напон $u_1(t)$ и његов домен, Тевененов генератор мреже између крајева ② и ④.

$$\begin{cases} u_1(t) = Z_c i_1(t) + Z_c i_2(t - \tau) + u_2(t - \tau) \\ u_2(t) = Z_c i_2(t) + Z_c i_1(t - \tau) + u_1(t - \tau) \end{cases}$$

(3) Излазни напон $u_2(t)$ је

(a) $u_g(t - \tau)$,

(б) $u_g(t)$,

(в) $u_g(t + \tau)$,

(г) $0.5u_g(t - \tau)$,

(д) $0.5u_g(t + \tau)$,

(ђ) $u_g(t - 2\tau)$.

(1) Домен је

(a) $t < 0$, (б) $t \leq 0$, (в) $t \geq 0$, (г) $t > 0$,

(д) $-\infty < t < \infty$, (ђ) $-\tau < t < \infty$, (е) $\tau < t < \infty$,

(ж) $2\tau < t < \infty$, (з) $-2\tau < t < \infty$.

(3) Улазни напон $u_1(t)$ је

(a) $0.5u_g(t) - 0.5u_g(t - \tau)$,

(б) $-0.5u_g(t) + 0.5u_g(t - 2\tau)$,

(в) $u_g(t) + u_g(t - \tau)$,

(г) $u_g(t) - 0.5u_g(t - 2\tau)$,

(д) $0.5u_g(t) + 0.5u_g(t - 2\tau)$,

(ђ) $0.5u_g(t - 2\tau) + 0.5u_g(t + 2\tau)$.

(1) Домен је

(a) $t < 0$, (б) $t \leq 0$, (в) $t \geq 0$, (г) $t > 0$,

(д) $-\infty < t < \infty$, (ђ) $-\tau < t < \infty$, (е) $\tau < t < \infty$,

(ж) $2\tau < t < \infty$, (з) $-2\tau < t < \infty$.

Тевененов генератор између ② и ④ је

(2)

(a) $u_{gT}(t) = u_g(t - \tau)$,

(б) $u_{gT}(t) = u_g(t)$,

(в) $u_{gT}(t) = u_g(t + \tau)$,

(г) $u_{gT}(t) = 0.5u_g(t - \tau)$,

(д) $u_{gT}(t) = 0.5u_g(t + \tau)$,

(ђ) $u_{gT}(t) = u_g(t - 2\tau)$,

(е) $u_{gT}(t) = u_g(t + 2\tau)$.

(2)

(a) $R_T = 0$,

(б) $R_T = \sqrt{2}Z_c$,

(в) $R_T = Z_c/2$,

(г) $R_T = Z_c$,

(д) $R_T = 2Z_c$,

(ђ) $R_T \rightarrow \infty$,

(е) $R_T = Z_c/\sqrt{2}$.